

UIT DE VDH-KEUKEN

PLAATBEWERKING

DOOR
C. VISSER

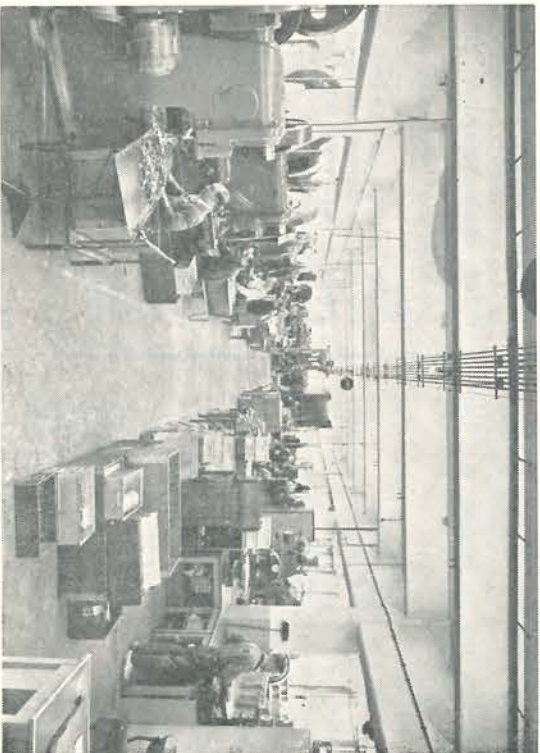
Wat is nu de afdeling Plaatbewerking of de Stamperij, zoals deze afdeling vroeger werd genoemd.

Och, de jongste bediende weet het u al te zeggen; dat is die Jawaa!-afdeling daar beneden, waar ze stofzuigerketels en radiochassis maken. Ja, dat is het.

Deze afdeling nu is ingedeeld in paden of beuken, zo noemen wij zo'n rij machines die daar staan. Direct als u binnenkomt krijgt u dan de middelzware persen van 30 tot 60 ton en vier automatische persen van 15 tot 50 ton. Aan de raanzijde staan wat boor- en tapmachines, twee draaibanken en een ruimte voor opslag van materialen. Het middenpad is voor het kleine werk, persen van 5 tot 40 ton, terwijl aan de buitenkant de zware knullen staan, persen tot 150 ton en enige puntlasmachines. Achter in de afdeling staan twee grote hydraulische trekpersen van respectievelijk 150 en 250 ton.

U heeft dus al begrepen dat de hoofdmoot van de plaatbewerking bestaat uit persen, te splitsen in excenlerpersen en hydraulische persen. De excenlerpersen kunt u weer onderscheiden in recht- en tussentandwieloverbrenging, die op hun beurt nog onderverdeeld zijn in persen met een vliegwiel zijwaarts of achterwaarts. De pers met het vliegwiel opzij is in de regel in schuin achterwaartse stand te stellen. Hierbij maakt men voor het wegvallen der producten gebruik van de zwaartekracht.

Daar wij bij Van der Heem niet één maar duizenden gaafjes moeten stampen, wordt het stukje lood vervangen door gehard staal (matijs), de doorslag door een geharde en geslepen nippel (dit vormt tezamen een stempel in zijn meest eenvoudige vorm), de hamer wordt vervangen door de slootram van de pers en de ijzeren staaf door de tafel of opspanvlak van de pers.

De rechtstreeks aangedreven persen zijn de snellopende persen (± 125 slagen per minuut) die worden gebruikt voor het uitsnijden of afhakken, het zogenaamde volgstampen, van kleine tot middelgrote producten uit stroken staalplaat, messing e.d. De persen met tussentandwieloverbrenging zijn de langzaam lopende persen tot 60 slagen per

En nu het trekken.

Al de kappen voor de diverse stofzuigers en de ketel van de H.A. 2704, bij de meesten uwer bekend als de bierton, zijn getrokken producten. Weer even een simpel voorbeeld. Als u een stukje papier neemt en u plaatst dit op de top van uw vinger, stroopt dan dit met uw andere hand er overheen, dan heeft u

enig idee wat trekken is.

Zo'n papertje vindt u ook over de kurk van een medicijnflesje met van die mooie plooities erin. Kijk, die plooien kunnen *wij* nu net niet hebben. Want wij doen namelijk hetzelfde met staalplaat van b.v. 0,8 mm dik. Die vinger of kurk wordt dan vervangen door een stalen doorn en om nu te zorgen dat wij *geen* plooien krijgen, leggen wij zo'n stalen plaat, die een kap of ketel moet worden, tussen twee dikke stalen of glijtzeren ringen. Deze ringen worden met grote kracht tegen elkaar gedrukt en zo wordt dit geheel over de stalen doorn, die de vorm van kap of ketel heeft, getrokken. Binnen welke nauwkeurigheid dit gereedschap wordt aangemaakt en wat hier allemaal voor komt kijken, wordt misschien wel behandeld in een volgend gerecht uit de VDH-keuken, met als kok de heer Messing.

Als zo'n kap of ketel vrij diep moet worden, gaat dit in twee of drie keer; men spreekt dan van drie trekken. Bij iedere volgende trek wordt de diameter kleiner en de hoogte groter. Bij de laatste trek wordt dan de uiteindelijke vorm erin getrokken.

Zo bezien lijkt dit allemaal een nog eenvoudige zaak. Maar toch vraagt het instellen van een gereedschap of stempel onder een pers de nodige accuratesse; want niet alleen dat bij breuk of beschadiging van zulk een gereedschap de kosten vrij hoog zijn, maar veel ernstiger is de stagnatie die in de montageafdelingen dreigt.

Toch moet er heel wat gebeuren wil het zover komen, want allereerst wordt er dan gestunt om de zaak weer vlot te krijgen en te staat dan verbaasd van de mogelijkheden.

Voor al het aanlopen van nieuwe gereedschappen eist bijzondere zorg. De afdeling controle komt dan in het geweer; het wil namelijk nog wel eens gebeuren dat niet het product uit het gereedschap komt, dat de constructeur zich had gedacht. Na contacten met de Gereedschapmakerij, Ontwerpafdeling en Montagetage wordt nagegaan of het product al dan niet bruikbaar is en wordt zo nodig de tekening gewijzigd.

Dit is een tijdrovende bezigheid, daar de meeste producten twee of meer bewerkingen moeten ondergaan. Dat betekent dat de lopende productiekosten onderbroken om alle bewerkingen achter elkaar te kunnen proberen. Pas als alles „rond“ is, wordt de eerste bewerking vrijgegeven en mag met de productiekosten worden begonnen.

Stampen en trekken, of wel spaanlaze vormgeving, is een snelle dus aantrekkelijke en goedkope manier van fabriceren. In dit snelle fabriceren schuilt ook een groot gevaar: als wij niet allemaal goed op onze tellen passen, maken wij ook heel snel uitval, dat op de schroothoop wordt gegooit.

Voor degene, die nog niet wist wat in de Plaatbewerking wordt gedaan, hopen wij dat dit stukje verhelderend heeft gewerkt.

Iets later!

Door omstandigheden wordt aan de Maanweg de kinderbijslag over het 3e kwartaal deze keer iets later uitbetaald dan anders en wel op *woensdag 15 oktober a.s.*

Deuren
dicht!

Heeft u ook dat merkwaardige bericht uit Amsterdam gelezen over die ruzie over een kerkgebouw?

De zaak zat zo. De Zevendedags-Adventisten hadden een gebouwtje voor kerktiensten, dat ze al jarenlang zondags verhuurden aan de Vrijgemaakte Herveld Evangelisch Luthersen, omdat ze het op zondag zelf toch niet nodig hadden. Ontluts zonden ze aan die huurder bericht, dat ze de huur hadden verhoogd.

Tot zover loopt alles normaal. Maar nu komt het. Omdat die huurverende kerk geen bericht terug zond, nam de verhuurende kerk aan, dat de anderen die huurverhoging wel niet zouden betalen. Bij voortvloed deden ze de deuren op slot. Toen de huurende kerk zondags kwam voor de gewone diensten, vonden ze de deuren dicht.

Hieruit ontstond uiteraard een complete knersite, die wel voor de rechter zal komen.

Nu kunnen we over zo'n bericht lachen of ons opwinden dan wel het met een hooghartig gebaar terzijde leggen. Je kunt ook denken, hoe iets dergelijks mogelijk is, en je afvragen, of iets van diezelfde aard meer voorkomt onder mensen.

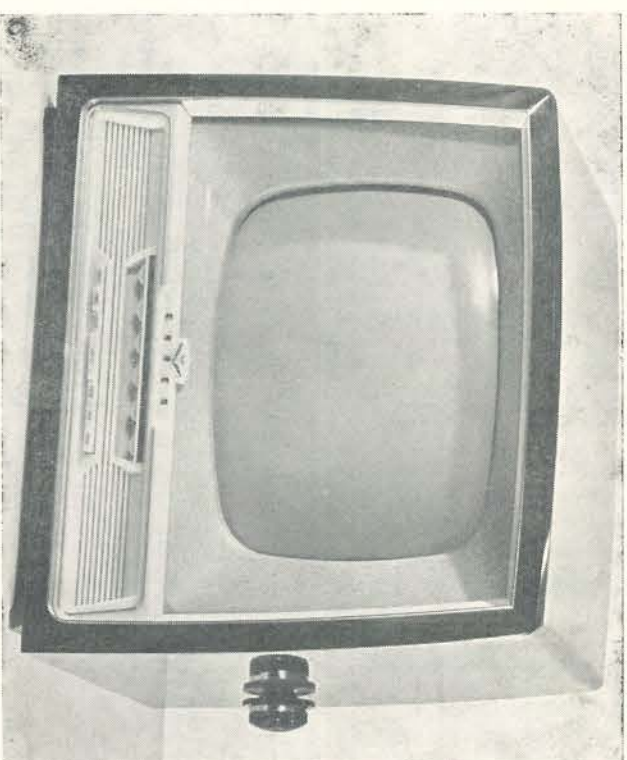
U moet eens in uw omgeving kijken en zo er tussen door ook uzelf eens even onder de loop nemen. Dan vindt u meer van die bij voorbaat dicht gegooide deuren.

Je bent van plan iets te doen. Je denkt, dat de ander het wel niet zal nemen. Je stelt je die ander al voor in de vernieuwde ding of in de voorbereide tegenwoord. Nu stroop je in je gedachten zelf ook je mouwen al op; je zult hem wel even morres leren, als hij niet op je idee of plan wenst in te gaan.

Nu komt de ontmoeting. Die ander was helemaal geen bokspertje van plan. Maar hij vindt je al voor de eerste stomp klaar staan. Daar die ander niet toestaat kan je zelf moeilijk gaan moppen. Je staat dus een beetje voor gek. Nu, dan doe je koel, afgevend, stug; je doet de deuren dicht voor hem. En dan is de atmosfeer meestal net gauw genoeg geladen om een botsing uit te lokken. Komt die er, wehnu dan kan je tekker zeggen: Ik wist wel, dat die ander niet zocht. En, je doezeelt weg, dat je zelf met je onwijs dichte deuren de oorzaak bent geweest.

Het bericht van die kerken is heus niet zo'n zuiver Amsterdamse gevalletje.

Scheurer.

ONZE BELOFTE GETROUW

DE TV 4586

Vorige week beloofden wij u in de komende weken iets over onze nieuwe apparaten te vertellen.

Vandaag is dan aan de beurt de TV 4586, één van de drie nieuwe televisietoestellen, die wij brengen.

Deze is, voor wat de technische zijde betreft, te vergelijken met de TV 437, super automatisch. Dit houdt in dat ook de TV 4586 is voorzien van speciale automatische instellingen waardoor, 1e: de knop voor bijregeling van de horizontale synchronisatie kan vervallen en

2e: de beeldbreedte en -hoogte automatisch worden ingesteld waardoor het beeld steeds precies in het scherm past. De verdere technische bijzonderheden van dit apparaat zijn:

Kast: hoogglanzend gepolijste notenhouten kast, modern van lijn en kleur, met voorkeuring front van kunststof.
Afmetingen: breed 540 mm
hoog 500 mm
diep 416 mm
buis 60 mm

Beeldbuis: 43 cm, afmetingen beeldscherm 36 x 27 cm. 90° beeldbuis.

Ontvangststelsel intercarrière-sound. Geschikt voor aansluiting van 300 ohm lntakabel.

Bedieningsorganen: v.l.n.r.: regelaars voor: volume, toon, vertikale synchronisatie, helderheid, contour en contrast.
drukknoppen voor: orkest, tooneel, lokaal, aan/uit, filter, film en studio.

PENSIOENFONDS

Vrijdag 10 oktober a.s. wordt een algemene vergadering van deelnemers in de stichting „Pensioenfonds Van der Heem“ gehouden.

De bijeenkomst begint om 17.15 uur in de vergaderkamer op de 1e verdieping van het hoofdgebouw.

Spreekuur O.R. Maanweg

7 OKTOBER 1958

1e pauze: de heren Reimerink—Laurier.

2e pauze: mej. Van Bitterswijk—hr I. v. d. Velde.

Ultra-cascode kanaalklezer TKIK 149 met buis PCC 88,

Zeer grote versterking door 4-traps beeld-m.r. versterker.

Grote bandbreedte — waardoor perfecte *definitie* (beeldscherpte) — en goede buisselectiviteit door 5 „staggered-tuned“ MF kringen en 5 absorptiekringen.

Prachtige gradatie. Hierdoor wordt een gelijkmatig verloop en dus fraaie nuancering van alle tinten tussen zwart en wit verkregen.

Statistische focussering waardoor een zeer scherp beeld, onafhankelijk van netspanningsfluctuaties.

Automatische instelling van het zwartniveau.

Automatische horizontale frequentiestabilisatie.

2 Luidsprekers.

Automatische storingsbegrenzer geluid.

Continu variabele toonregeling.

Aansluiting voor extra luidspreker.

19 buizen, 6 germanium dioden, 1 se-leengelijkrichter, met in totaal 42 functies.

Geschikt voor 220 V wissel- en gelijkspanning, verbruik ca. 160 watt.

Een toestel om trots op te zijn en dat zijn we dan ook; de Firaal leende ons, dat het publiek er ook zo over denkt.

ONZE NIEUWE PRIJSVRAGEN

Dat viel niet mee, na de vakantie weer aan het werk te gaan. Vonden jullie dat ook zo moeilijk? Of waren jullie blij weer naar school te kunnen gaan? Ja hé. Als je zo lang vakantie hebt gehad, is het fijn je boeken weer op te nemen, vooral als je dan in een nieuwe klas komt, of op een andere school. En de kleintjes, die voor het eerst naar school zijn gegaan? Vonden jullie het ook leuk?

Ja, jongens en meisjes, die vakantie is een heerlijke uitdaging. Ook wij zijn weer met volle moed aan de slag gegaan. Onze eerste zorg was: De Jeugdkrant, die op 4 oktober zou moeten verschijnen. Het zou weer een krant met prijsvragen moeten worden. En het is er een geworden. Kijk maar.

Voor de kinderen van 4 tot en met 10 jaar

We weten, dat jullie allemaal erg graag tekenen. Daarom zouden we graag weer eens een tekening van jullie hebben. Nee, niet zo maar een tekening. Wat wij graag zouden willen hebben is een tekening van de kamer, waarin jullie zo dagelijks wonen en eten. De huiskamer dus, met tafel en stoelen, lamp en klok. Natuurlijk mogen jullie er mensen ook bij tekenen, je moeder of vader, broertjes en zusjes.

Maak de tekening niet te klein. Je mag met potlood tekenen, of met inkt, je mag kleuren. Kortom je mag het net zo mooi maken als je zelf wilt. Maar vergeet niet op de achterkant je naam en adres op te geven en bovendien hoe oud je bent en of je een jongen of meisje bent.

Er zijn weer prachtige prijzen.

Voor de kinderen van 11 en 12 jaar

Ook voor jullie hebben we weer iets anders. Wat we vragen is:

een woord van acht letters, iets dat in verscheidene plaatsen in Nederland eens of meermalen per jaar wordt gehouden en dat altijd veel belangstelling trekt.

Dat woord kan je op de volgende manier vinden:

De 2e en 3e letter vormen samen de naam van een dorpje in Friesland de 5e en 6e letter vormen samen de naam van een voertuig, dat vooral

vroeger veel werd gebruikt als er sneeuw lag.

De overige letters kan je op de volgende manier aan de weet komen:

Met de 1e letter ben ik een andere naam voor sloot of kanaal

met de 4e letter ben ik de derde maand van het jaar

met de 7e letter ben ik iets, dat jullie op school gebruiken bij de aardrijkskundeles en

met de 8e letter eet je me graag op. Het lijkt allemaal misschien moeilijk, maar als je even nadenkt ben je er gauw genoeg achter.

Wij vragen dus een antwoord op de volgende vragen:

a. welk woord van acht letters bedoelen wij?

b. uit welke vier woorden heb je de 1e, 4e, 7e en 8e letter gevonden?

Veel succes!

Ten slotte voor de kinderen van 13 tot en met 15 jaar

We hebben gemerkt dat er veel kinderen zijn, die van een rebus houden. Daarom voor jullie deze keer weer een rebus.

Jullie moeten nu het volgende doen:

a. de rebus oplossen.

b. een antwoord geven op de daarin gestelde vraag.

We verwachten hele stapels inzendingen!

Vergeet niet op te geven:

naam en adres
leeftijd
of je een meisje bent of een jongen.

Voor alle groepen hebben we prachtige prijzen. (Nu geen taarten hoor!)

Doe je best.

Oplossingen van alle prijsvragen en de tekeningen moeten worden ingezonden voor 15 november 1958.

BRIEVENBUS

Nou je kan merken, dat we net de vakantie achter de rug hebben hoor. We hebben maar één brief gekregen! Maar we kunnen het jullie echt niet kwijt nemen: om een brief te schrijven moet je ook werkelijk helemaal niets anders hebben te doen. En in de vakantie heb je het juist zo druk hè.

VERVOLG VAN PAG. 3

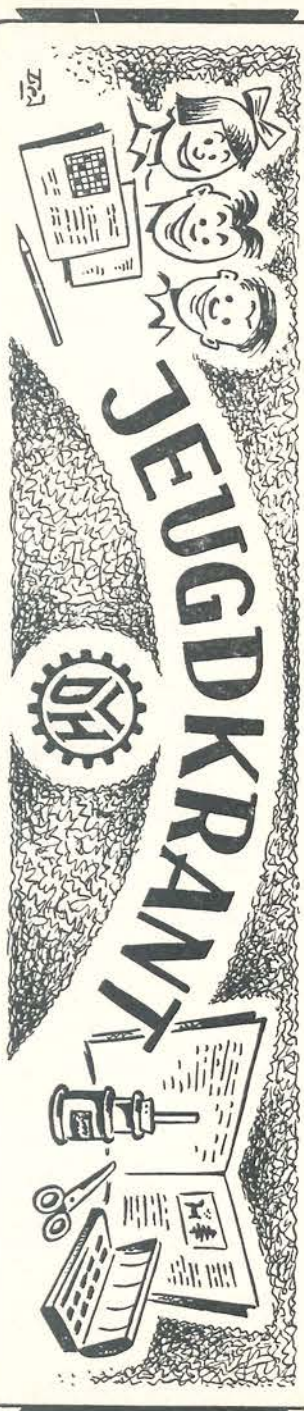
tien prachtige fietsen, die na afloop van het examen door de burgemeester zouden worden uitgereikt.

Jongens, jongens wat deed Frank zijn best om alle verteerstegels te kennen. Hij vroeg zijn vader honderd uit. Gelukkig volgde vader juist een veilig verkeerscursus dus je snappt, dat Frank er heel wat van wist, toen de grote dag aanbak.

Laat ik jullie maar niet langer in spanning laten: Frank was inderdaad één van de tien besten. 's Zaterdagmiddags om 5 uur reikte de burgemeester op de markt de fietsen uit. Er was toen wel juist een televisie-uitzending, maar je snappt, daar kan een burgemeester geen rekening mee houden en Frank was veel te blij met zijn nieuwe fiets om zich daar zorgen over te maken. Toen hij trots met zijn nieuwe aanwinst aan de hand het tuinketje opendeed, ging juist de huideur open en met een geheimzinnig lachje op zijn gezicht kwam mijnheer Jaspers naar buiten. Binnen stond vader al op Frank te wachten en vertelde hem, dat mijnheer Jaspers aan vader had gevraagd of Frank voor één keer 's avonds om 8 uur naar het journal mocht komen kijken, omdat hij 's middags niet had kunnen kijken. Vader vond dat hij het wel had verdiend en zo zat Frank 's avonds klokslag acht uur op zijn vertouwde plaats in de kamer van mijnheer Jaspers. Hij keek zijn ogen uit. Berst kwam er een mijnheer, die in een grote zaal iets stond te vertellen en toen..... maar..... dat was hun markt en daar stond hun burgemeester net zoals die middag bij het reik met de nieuwe fietsen. En toen begreep Frank opeens, dat ook zijn tweede, zijn liefste wens in vervulling zou gaan, nee nog mooier, hij kon zich zelf op de televisie zien!

Daar zag hij zich zelf naar voren stappen, de burgemeester een hand geven en trots als een pauw wegstappen met zijn fiets. Frank kwam ogen te kort en veel te gauw naar zijn zin kwam er weer iets anders.

's Avonds in zijn bed moest hij er steeds naar weer aan denken, hoe die dag zijn twee liefste wensen in vervulling waren gegaan. 't Was al heel laat, toen hij met een diepe zucht in slaap viel.

ZAKKENROLLER

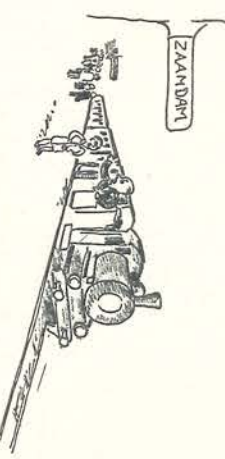
TEGEN WIL EN DANK!

Toen ik in de vakantie eens naar Amsterdams toe ging, in een trein die natuurlijk propvol was, moest ik ineens denken aan iets, dat mij een tijd geleden in zo'n overvolle trein is overkomen.

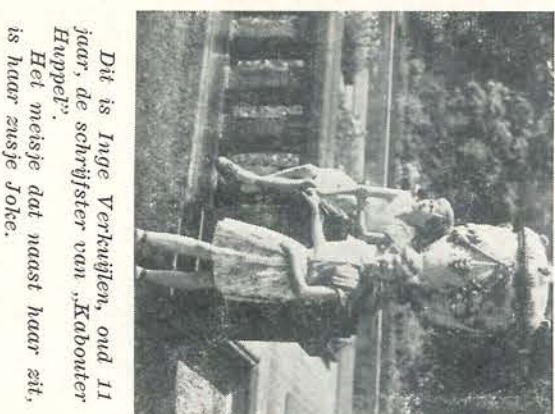
Het was naar ik meen in 1935. Ik ging 's avonds naar Amsterdam, waar één of ander feest was dat heel veel bezoekers trok. Wat het precies was weet ik niet meer. Nu had ik kort daarvoor van mijn grootvader een gouden horloge gekregen, een eestuk. Het was zo'n ouderwets klokje, met een

prachtige ketting en een sleuteltje erbij om het op te winden. Vol trots liep ik altijd daarmee te pronken, er helemaal niet bij denkend dat ik voor een gouden ketting eigenlijk veel te jong was.

Zo ook die avond in Amsterdam. Natuurlijk had ik steeds gekeken, of mijn horloge nog op zijn plaats zat; in de drukte moet je altijd oppassen, dat je niet iets kwijt raakt. In de trein terug moest ik staan. Het waren toen nog van die wagons met twee banken tegenover elkaar en met aan beide kanten een deur. Wij stonden als haringen in

een ton tussen de mensen, die knie tegen knie op de banken zaten. Vlak bij mij stond een meneer, die waarschijnlijk ook een gouden ketting droeg en daar openlijk voor uitkwam ook. Zijn linkerhand, die hij in de zaak had, trok zijn jas open en op zijn vest hing een prachtige gouden ketting. Onwillekeurig controleerde ik nog even, of ik mijn horloge nog had en knoopte voor alle zekerheid mijn jas dicht, wat in de drukte niet zo eenvoudig was.

Dit is Inge Verkuilen, oud 11 jaar, de schrijfster van „Kabouter Huppel”. Het meisje dat naast haar zit, is haar zusje Jolke.

En hier is Wouter Arnoldus, nu 9 jaar oud. Hij maakte de tekeningen voor Kabouter Huppel.

Voor de kinderen.....

door de kinderen

Vervolgverhaal geschreven door Inge Verkuilen, met tekeningen van Wouter Arnoldus.

Zo moet het gaan. Tot nu toe was de redactie van onze Jeugdkrant altijd druk bezig steeds weer een nieuwe krant vol te schrijven.

Totdat we opeens een verhaaltje kregen 'toegestuurd van Inge Verkuilen uit Leidschendam. „Of we dat konden opnemen” vroeg ze.

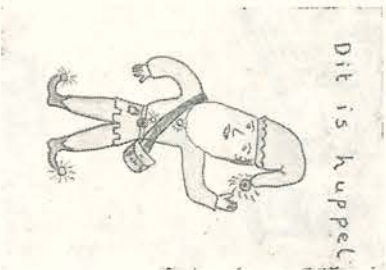
Wij vonden het verhaal zo leuk, dat we meteen „ja” hebben gezegd.

Het eerste deel vinden jullie in deze krant; hierna komen er nog twee. De tekeningen zijn van Wouter Arnoldus uit Rotterdam.

We zijn benieuwd, hoe jullie het verhaal van Kabouter Huppel vinden.

De volgende Jeugdkrant zal verschijnen op 24 december a.s.

Wie is kabouter Huppel, hoe ziet hij er uit en waar woont hij? In een huisje, onder de grond of misschien in een holle boom?

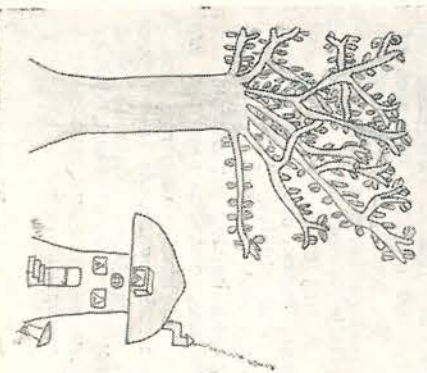

Ja, al die vragen kan ik niet tegelijk beantwoorden, maar weten jullie wat ik zal doen? Ik zal het hem zelf vragen. Hoe kan dan nu, zullen jullie zeggen. Nu, heel gewoon, hij komt vaak bij mij op visite. Nu is hij er ook, ik zal maar eens luisteren, wat hij te zeggen heeft. Zeg, jullie willen natuurlijk graag weten, wat hij zegt. Dat zal ik dan maar opschrijven, luister maar.

Hij zegt, dat ik maar aan jullie moet vertellen, dat hij veel van nieuwe kleren houdt, ten minste, als ze mooi zijn. Hij zegt ook, dat ik moet vertellen wat voor kleren hij in het begin aan had, in het begin van het verhaal natuurlijk. Nu, dat zal ik doen: hij had rode punt schoenen aan en aan de punt zat een bolletje, niet van wol hoor, maar van diamanten. Verder had hij een groene broek aan, een rood jasje en overal zat diamant op. Dan had hij nog 'n rode puntmuts met aan de punt ook een diamant. Je kan je dus wel voorstellen dat hij rijk is. Geen wonder ook, want hij werkt bij de kabouterkoning. Wat hij daar is? Wel hij is de bode van de kabouterkoning, hij brengt brieven of pakjes weg, hij zegt dat hij het een leuk werkje vindt.

Nu willen jullie zeker ook weten waar hij woont en waarin. Waar hij woont mag ik niet zeggen, want hij is bang dat jullie hem dan proberen te vangen en dat zouden hij en ik niet leuk vinden en ik zou niet meer over hem kunnen schrijven.

En nu moet waarin hij woont. Ik zal het maar zeggen. In een paddestoel.

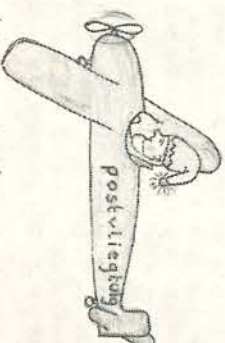
Maar zeg, nu ga ik luisteren wat Huppel allemaal heeft beleefd en dan schrijf ik het op.

De geschiedenis van KABOUTER HUPPEL

II. Hoe zou dat aflopen?

Kabouter Huppel is druk in de weer. Wat hij allemaal doet? Wel, hij maakt zijn vliegtuig klaar, want hij moet een brief brengen naar het winterkoninkje en die woont hoog in een boom en als hij moet klimmen, wordt zijn mooie pakje vuil. Maar op zijn vijfthonderdste verjaardag had hij van de kabouterkoning een vliegtuig gekregen. Nu kon hij dus met het vliegtuigje brieven of pakjes wegbrengen.

Het vliegtuigje is klaar, de reis kan beginnen. Met mooie gouden letters staat er op de brief: „Aan het winterkoninkje”. Huppel bergt hem zorgvuldig op in zijn tas. Nu kan hij echt vertrekken. Daar gaat het vliegtuigje.

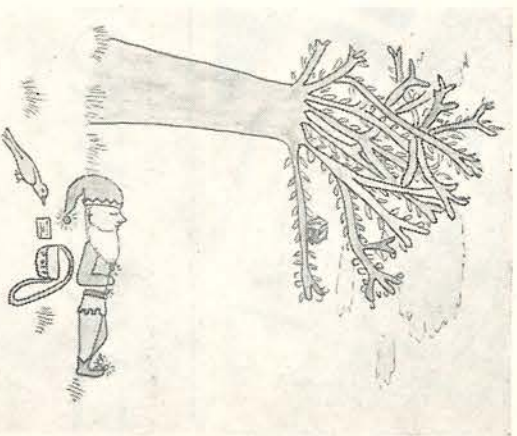
Dit is huppel met zijn postvliegtuig

Huppel houdt de stuurknuppel stevig vast, anders komen er ongelukken. Als hij eindelijk bij het huisje van het winterkoninkje is gearriveerd, ontdekt kabouter Huppel dat het winterkoninkje niet thuis is. „Wel” denkt hij, „dan ga ik maar even op het mos uitrusten.” Hij voegt de daad bij het woord en weldra ligt hij lekker te slapen. De brief heeft hij al vast op zijn tas klaargelegd.

Er is een kwartiertje verstreken. Kabouter Huppel wordt wakker en hij wil de brief pakken. Maar wat is dat? De brief ligt er niet meer. „Hoe kan dat nu” denkt kabouter Huppel. „Ik weet haast zeker dat ik hem op de tas heb gelegd. Misschien zit hij toch in mijn tas”. Hij kijkt, maar hoe hij ook zoekt, de brief is en blijft weg. Huppel stapte in het vliegtuig, hij start en vliegt naar het huisje van het winterkoninkje, dat intussen al weer is thuisgekomen. Daar daalt hij weer en zet het vliegtuigje op een dikke tak.

Hij loopt naar de deur van het huisje en klopt. Er wordt opengedaan door een roodborstje. Huppel wordt binnen gelaten en kijkt, daar komt het winterkoninkje aan. Hij vraagt wat kabouter Huppel komt doen. Kabouter Huppel vertelt wat er is gebeurd en vraagt het winterkoninkje om raad.

Het winterkoninkje denkt even na en zegt dan dat hij de oplossing van het raadsel heeft gevonden. Hij zegt dat kabouter Huppel naar de kabouterkoning moet gaan en dan vertellen wat er is gebeurd en ook nog vragen of de koning de brief misschien nog voor de tweede keer wil laten schrijven. Ja, dat vindt kabouter Huppel wel een goed idee, maar hij is bang dat

hij dan ontslagen zal worden en dat is natuurlijk niet zo leuk. Er zit dus niets anders op dan dat kabouter Huppel de brief gaat zoeken. Dat doet hij ook en het winterkoninkje vliegt er op uit om alle dieren te vragen of ze misschien een brief met gouden letters hebben gezien. Maar geen van de dieren heeft iets gezien. Sommige dieren zijn zelfs onvriendelijk tegen het winterkoninkje. De leeuw dreigt hem zelfs op te eten. Het winterkoninkje vliegt gelukkig weg. Hier schieten ze dus niet veel mee op. Het winterkoninkje gaat weer naar huis en kabouter Huppel zit maar met de angstige gedachte: „Hoe zou dat aflopen?”

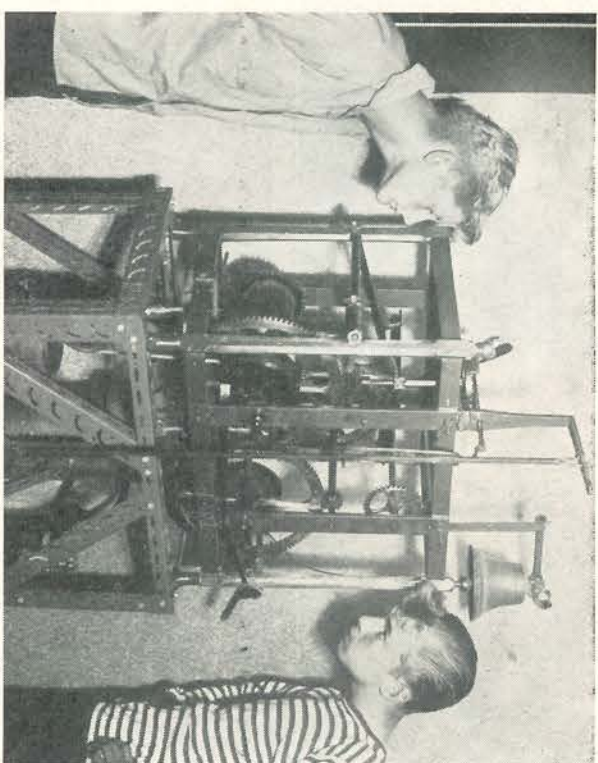
III. Waar is de brief?

Waar is de brief intussen gebleven? Wel, ik zal het jullie vertellen. Een ekster heeft de brief weggepakt. Toen Huppel sliep had de ekster de glimstrende brief gezien en hem weggepakt. De ekster vloog gauw weg. Toen hij in de nabijheid van zijn nest was, merkte hij dat de andere eksters achter hem aanvloegen. Ze maakten ruzie. Wacht, hij zou eens gaan luisteren waarover ze ruzie hadden. Ha, hij hoorde het al. Ze wilden de brief hebben, maar hij was ze te slim af, terwijl ze ruzie maakten, vloegen ze steeds maar recht door en de ekster, die de brief had, ging precies de andere kant uit. En die domme ruziemakende eksters merkten niets.

De ekster vloog naar een ander bos. Toen hij daar was, verstopte hij de brief en toen vloog hij weer terug. Niemand zou merken, dat de brief hier was. Maar als de ekster eens wist, wie hier in dit bos onder de grond woonden, dan zou hij het ier niet hebben verstopt. Zal ik jullie eens zeggen wie hier wonen? Nu, hier wonen de dwergen. Daar hebben jullie wel eens van gehoord, denk ik, maar als je er nog nooit van hebt gehoord, dan zal ik het nog eens vertellen.

Dwergen zijn ook klein, net als kabouters. Het zijn eigenlijk ook kabouters. Ze zien er een beetje anders uit. Ze hebben b.v. lange oren en een lange neus, dat is het enige verschil. De dwergen waar we het nu over hebben, wonen dus onder de grond, precies onder de plaats waar de brief ligt. De brief ligt op een traliertafel. Zullen de dwergen merken dat er een brief op ligt? Ik ben benieuwd!

(Wordt vervolgd).

Twee moderne jongens bij een oudervets torenruwwerk.

Er was eens.....

een jongen, die altijd en overal te laat kwam. 's Morgens te laat uit zijn bed, dan te laat op school. 's Middags te laat voor het eten en ga zo maar door. Direct als hij uit zijn bed kwam begon het al. „Kijk eens naar de klok”, zei moeder dan, „je komt weer te laat op school”. Natuurlijk kwam hij dan 's avonds ook weer te laat thuis omdat hij moest schoolblijven. Hij deed echt alles op zijn elf en dertigst. Hij had de tijd, zoals dat heet.

Maar wat is dat eigenlijk, de tijd hebben. Tijd meet je af op een klok, of op een horloge. Maar toen die er nog niet waren, had je toen geen langzame mensen, die overal „de tijd” voor namen? Natuurlijk wel, zulke mensen zijn er altijd geweest en zullen er wel altijd blijven ook. Zij konden alleen nog niet op hun horloge of hun klok kijken om te beoordelen hoe lang alles duurde.

Door alle eeuwen heen hebben de mensen behoefte gevoeld op de één of andere manier de tijd aan te duiden. De oudste tijds aanduiding moet wel zijn geweest het ondergaan en weer opkomen van de zon. Nu is het nacht en nu is het dag. Daarna ging men de tijd dat het dag was en de tijd van de nacht als het ware in stukjes verdelen: „middernacht”, als de zon het hoogste punt aan de hemel had bereikt was het midden van de dag.

Toen gingen de mensen huizen bouwen, wegen aanleggen en kanalen graven en kreeg men steeds meer behoefte aan een nauwkeurige tijds aanduiding. Op elk ogenblik van de dag wilde men kunnen zeggen: het is zo en zo laat. Hoe men dat deed? Wel, op velerlei manier. Allemaal hebben jullie wel eens gehoord van de zonnwijzer, of de zandloper. Maar er zijn er nog veel meer. Totdat uiteindelijk het uurwerk uitgevonden werd en men door middel van een gespannen veer een wijzer over een schaalverdeling kon laten lopen en aldus een degingdeling kon maken in uren, minuten en seconden.

Waarom we jullie dit vertellen? Omdat we zeker weten, dat vooral de kinderen onder jullie hiervoor belangstelling hebben. En omdat die belangstellenden over dit begrip „tijd” een heleboel aan de weet kunnen komen op de tentoonstelling van Zonnwijzer tot elektrische klok, die gehouden wordt in het Museum voor het Onderwijs in de Hemsterhuisstraat. Je kunt daar zien hoe dag en nacht ontstaan, en hoe men de tijd bepaalde voordat Christiaan Huygens zijn slingeruurwerk uitvond.

Maar ook de moderne tijds aanduiding is aanwezig: een prachtige verzameling elektrische klokken, een schakelklok voor de straatverlichting, terwijl je van de PTT aan de weet kunt komen, hoe de telefonische tijdmelding en het radio-precisie-tijdsin tot stand komen.

Ga daar eens kijken. Je zult er vast geen spijt van hebben!

Hoe Frank toch

op de televisie kwam

Eén van de meest trouwe bezoekers op woensdag- en zaterdagmiddag bij mijnheer Jaspers was ongetwijfeld Frank. En van hem wilde ik jullie vandaag eens iets vertellen.

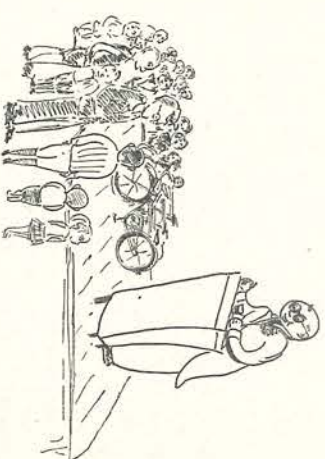
Dat onze Frank zo trouw bij mijnheer Jaspers op bezoek kwam had een heel begrijpelijke reden: mijnheer Jaspers had namelijk televisie.

Op woensdag- en zaterdagmiddag waren er dan ook heel wat jongens en meisjes uit de straat, die hun speelgoed of leesboeken in de steek lieten en met Frank genoten van de avonturen van Dappere Dodo of het aapje Joekie, of met opgewonden gezichten Professor Piano volgden op zijn reis door de ruimte.

Nu moeten jullie weten, dat Frank, net als iedere andere jongen of meisje, 'n liefste wens had, namelijk: een nieuw fiets. Tenminste, dat was zijn liefste wens geweest, tot het ogenblik dat hij een vaste klant werd bij mijnheer Jaspers. Want door al dat kijken naar de televisie veranderde zijn wens al gauw in: ook eens zelf voor de televisie te mogen optreden. Omdat hij bang was, dat iedereen hem zou uitlachen als hij het zou vertellen, praatte hij

er niet niemand over en zelfs vader en moeder, voor wie hij anders nooit gehelmen had, wisten er niets van. De moeilijkheid was alleen, dat Frank niet wist, hoe hij het voor elkaar moest krijgen, om in de televisiestudio te komen. Er was natuurlijk wel een programma: „Wat is je liefste wens?”, maar je kon toch niet naar Bussum schrijven: „Optreden voor de televisie” als je niets kon doen.

Toen een tijd geleiden allerlei kinderen op de televisie kwamen met hun huisdieren in het programma: „Wie wil er mijn mammetje zien?” had Frank eerst gedacht, dat daar misschien zijn kans lag, maar toen hij thuis voorzichtig over een hond begon, had vader met zijn hoofd geschud. Moeder was bang voor poesen. Dus ook daar hoefde hij niet aan te denken. Zijn stekelbaarsjes, die hij daarna 14 dagen in het schuurtje verborgen had gehouden, waren één voor één dood gegaan. Nee, het was wel zeker, dat hij nooit met één of an-

der dier op de televisie te zien zou zijn. Nu moet ik jullie eindelijk zeggen, dat Frank een jongen was, die een liefste wens niet gauw opgeef, maar deze wens leek toch echt wel helemaal hopeloos en zo af en toe vergat hij de televisie wel eens en begon hij weer van een nieuwe fiets te dromen. Die nieuwe fiets werd weer helemaal zijn ideaal, toen bekend werd gemaakt, dat er in het stadje waar Frank woonde een Velling Verkeersweek zou worden gehouden. Er waren allerlei wedstrijden voor de grote mensen met auto's, motorfietsen, scooters en brommers en voor de kinderen was er ook een soort verkeers-examen. Voor tien kinderen, die de meeste punten behaalden waren er

(Vervolg pag. 4)